

POSTANOWIENIE

14 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa B.R. i P.R.
przeciwko Syndykowi masy upadłości Banku spółki akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Syndyka masy upadłości Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 14 marca 2024 r., I ACa 2468/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany syndyk masy upadłości Banku spółki akcyjnej w upadłości w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 marca 2024 r. Wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania uzasadnił wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które ujął w pytaniu: czy postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu waloryzowanego (indeksowanego albo denominowanego) do waluty obcej, wytoczone przeciwko upadłemu bankowi (kredytodawcy), jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (dalej jako: „pr.up.”) i tym samym podlega zawieszeniu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 lub art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i w zw. z art.

145 ust. 1 pr.up. do czasu rozpoznania zgłoszenia wierzytelności na liście wierzytelności lub, odpowiednio, odmowy uwzględnienia wierzytelności na liście i wyczerpania trybu określonego ustawą?

Skarżący wskazał też na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), tj.: art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i w zw. z art. 145 ust. 1 pr.up. oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 w zw. z art. 145 ust. 1 pr.up.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Powołując się na tę przyczynę kasacyjną skarżący powinien przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, wywołuje poważne wątpliwości interpretacyjne, nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany i jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Sąd Najwyższy w uchwale z 19 września 2024 r., III CZP 5/24 (OSNC 2025, nr 4, poz. 42), wyjaśnił, że postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy będącego konsumentem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu, prowadzone przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, nie jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 1 pr.up., a tym samym może być podjęte z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka. Nie zmienia tego fakt, że kwestia oceny istnienia stosunku prawnego będzie dokonana samodzielnie w postępowaniu sądowym – jako materialnoprawna przesłanka zasadności powództwa o ustalenie – oraz w postępowaniu upadłościowym – w ramach oceny,

czy zgłaszana wierzytelność z tytułu nienależnego świadczenia powinna być umieszczona na liście wierzytelności. Z tym jednak zastrzeżeniem, że merytoryczne orzeczenie sądu cywilnego, po jego uprawomocnieniu się, wiązałoby następco organy postępowania upadłościowego (art. 365 § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy wskazał też, że postępowanie upadłościowe, którego istotnym elementem jest sporządzenie listy wierzytelności zaspokajanych z masy upadłości, zasadniczo nie stwarza zainteresowanym możliwości dochodzenia roszczenia procesowego o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Natomiast kwestia wykazania przez powodów istnienia interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego, w przypadku zgłoszenia wierzytelności z tytułu nienależnego świadczenia na listę w postępowaniu upadłościowym, podlega ocenie *in casu* w rozpoznawanej sprawie. Sąd *meriti* natomiast dostatecznie wyjaśnił wykazanie przez powodów interesu prawnego dążeniem do wykazania dalszych kwestii związanych z potrzebą ustabilizowania sytuacji prawnej stron, wynikającej z obowiązku zapłaty dalszych rat z umowy kredytu.

W związku z tym, że powołane przez skarżącego wątpliwości interpretacyjne zostały już dostatecznie rozstrzygnięte, nie występuje już interes publiczny, uzasadniający przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna nie spełnia również wymogów z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przyczyna kasacyjna uzasadniona potrzebą wykładni przepisów prawa, ma na celu analizę konkretnych przepisów prawa i do tego się ogranicza. Nie może polegać na jednoczesnej wykładni kilku przepisów – czego oczekuje skarżący – i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (zob. postanowienie SN z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22). Skarżący mimo wskazania kilku przepisów, które w jego ocenie, wymagają wykładni, powinien również sporządzić odrębne uzasadnienie dla każdego z nich. Wykładnia wskazanych przez skarżącego przepisów odpowiada również zakresowi przedstawionego zagadnienia prawnego, do którego Sąd Najwyższy odniósł się w wyżej.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Biorąc pod uwagę, że przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną był wyrok częściowy, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.).

Mariusz Łodko

[wr]

[SOP]